

Posudek na disertační práci Kryštofa Kruliše *Princip loajality v právu EU*

Práce se věnuje tématu dostatečně komplikovanému a nedostatečně prozkoumanému, aby se stalo vhodným předmětem disertační práce. Navíc se její autor musel vypořádat s výzvou, kterou pro inovativnost jeho práce představovala nedávná publikace dosud nejkompexnější monografie věnované principu loajality v unijním právu z pera M. Klamerta. Autor se s tímto úkolem vyrovnal tím, že se soustředil na několik dílčích aspektů zakotvení principu loajality v unijním právu, a to zejména její lingvisticko-etymologickou dimenzi, vztah unijního principu loajální spolupráce s obdobnými principy v mezinárodním právu a ústavním právu vybraných federálních států a nakonec i na analýzu rozdílů v pozici principu loajální spolupráce v jednotlivých segmentech evropské integrace a vazbu jejího vlivu na skutečnost, zda jde o segmenty spadající do „vysoké“ či „nízké“ politiky.

Práce se opírá o dostatečně robustní teoretický i metodologický základ a využívá reprezentativní výběr pramenů i literatury.

S vytyčenými úkoly se autor disertace řádně a přehledně vypořádává. K práci lze mít pouze několik dílčích námitek či otázek, na které by se měl autor práce zaměřit během obhajoby práce nebo před její případnou publikací.

V sekci věnované jazykovému a etymologickému rámci zakotvení principu loajální spolupráce je sice správně uvedena zásada rovnosti úředních jazyků v EU, zkoumání lingvistické dimenze principu loajality by ale rovněž prospěla větší pozornost věnovaná skutečnosti, že v praxi panují mezi vlivem jednotlivých jazykových verzí unijního práva značné rozdíly (k důsledkům jazykové heterogenity unijního práva např. studie M. Bobka).

V sekci věnované vztahu unijního principu loajální spolupráce a principů loajality v mezinárodním a ústavním právu mi není jasné, proč autor tak silně pracuje s pojmem kontinuum. Rozdíly mezi zakotvením principu loajality v různých federacích pochopitelně existují – ale ve srovnávacím pohledu je zajímavý zejména vztah mezi silou pravomocí federálního centra a (ne)využíváním argumentace loajalitou; zda např. právě argumentace povinností loajální spolupráce není kompenzačním nástrojem při slabých nebo nejasných pravomocech aktéra, který tuto argumentaci používá. V tomto ohledu by byl zajímavý v práci jen stručně nastíněný případ belgického federalismu. Pro studium vztahu mezi loajalitou ve třech typech zkoumaných systémů (unijním, mezinárodním a ústavně-federálním) proto může přispět zejména výzkum obecných kanálů převodu mezinárodních resp. ústavních principů do unijního práva, a to včetně vzájemnosti vztahu mezi unijním a mezinárodním právem a limitů transplantace mezinárodněprávních institutů do unijního práva (např. monografie Cannizaro, Palchetti a Wessel (eds.): *International Law as Law of the European Union* nebo paper od Judicaël Etienne: *Loyalty Towards International Law as a Constitutional Principle of EU Law?*), anebo debata o konstitucionalizaci EU či možnosti zakotvit princip loajality k unijnímu právu do ústavních dokumentů členských států. Detailnějšímu zodpovězení zkoumané otázky by také prospěla větší pozornost věnovaná vztahu mezi principy loajality a reciprocity, a to včetně významu skutečnosti, že unijní právo na rozdíl od práva mezinárodního obecný princip reciprocity postrádá.

V sektorové analýze loajality by nebylo na škodu více zohlednit otázku zakotvení loajality v jednotlivých segmentech evropské integrace coby principu nutícího členské státy zejména k pasivitě, anebo naopak k aktivnímu chování.

Výše uvedené připomínky jsou nicméně pouze omezené závažnosti a spíše doplňkového charakteru. Posuzovaná práce podle mého názoru splňuje požadavky kladené na disertační práci. **Práci proto doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.**

V Praze 18. května 2017

Prof. JUDr. PhDr. Ivo Šlosarčík, LL.M. Ph.D.